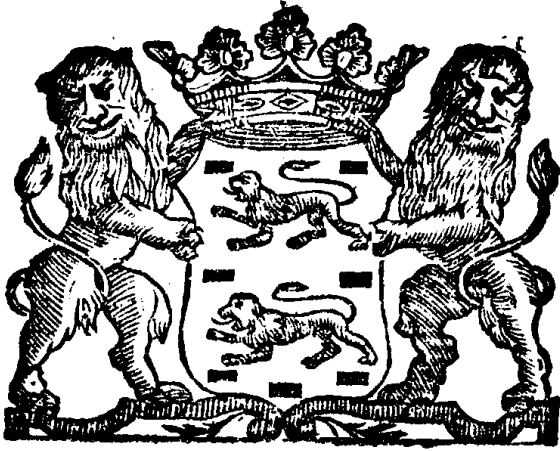

VRIESCHE

COURANT.

D O N D E R D A G

DEN 22 SEPTEMBER.

N O O R D - A M E R I K A.

WASHINGTON den 17 July. Op dit oogenblik zyn de gemoeederen in eene grootte beroering, en vertheiden voorwerpen wekken gelyktydig het algemeen belang op. Nimmer evenwel, zou eenigerleye Natie, in den eersten opslag, minder verbaar schynen voor dat voort van beroering. Het Volk hier is natuurlyk koelzinnig, en nergens zyn de menschen meer bezig met hunne huislyke zaken. De heerschzucht vind weinig stof om zig te oefenen; de klasse van ryke lediggangers is klein in getal, en die van werkloze armen mischien nog kleiner; doch de staatkundige invloed is sterker dan het Volks-Character en de Maatschappelyke omstandigheden. De beroering is iets eigenaartigs aan het Republikeins Bestuur.

De maatregel van het embargo op onze Schepen, door den President voorgedragen, en door den Senaat aangenomen, veroorzaakte in den beginne veel geschreeuw, en vry wat tegenstand, om dat, met zo eensklaps de werkingen van eenen Koophandel te verlammen, die zulk eene snelle vlugt had genomen; die maatregel veel belangen heeft moeten tegenwerken, en gevolglyk veel misnoegden veroorzaaken. Men heeft dezelve in de publieke Papieren over en weder beredeneerd, en onder verschillende oogenpunten, naar de gevoelens der verschillende partyen, voorgedragen; maar ook is die redentwist afgelepen met dien maatregel als heilzaam en zelfs als onvermydelijk te doen beschouwen. De daar op gevolgde handelingen van het Congres, om er de uitvoering te beter van te verzekeren, zyn genoegzaam algemeen goedgekeurd. Het was mischien het eenigst middel om eenen gevaarlyken Oorlog te ontduiken, het zy met Frankryk, het welk eene talryke party voor zich heeft; het zy met Engeland, tegen hetwelk men geene genoegzame Zeemagt kan aanvoeren. De Natie schynt zich dus gansch en al rondom haare Regeering te schaaren; en nimmer heeft dezelve meerder vertrouwen betoond in de kundigheden en wysheid van den Heer *Jefferson*, die zonder tegenpraak weder tot President zou verkozen worden, zo hy niet het onwrikbaar besluit had doen blyken om tot zyne rust te keeren.

Men twyfelt niet of de Heer *Madison*, thans Secretaris van Staat voor de Buitenlandsehe Zaken, zal hem opvolgen, en de Heer *Clinton* Vice-President worden. De eerste staat bekend voor een man van kunde en schranderheid in zaken van Bestuur, die zich by de Republiek verdienstelyk gemaakt heeft, zynde een der eerste grondleggers van de Amerikaanische onafhanklykheid geweest, en nimmer te kort geschooten in zynen yver voor de Vryheid. De Heer *Clinton* staat te boek voor een verlicht man, en uitmuntend Burger. Beiden koesteren dezelve beginzelen als de President *Jefferson*, en denklyk zal onder hun bestuur de Regeering niet van grondregels veranderen.

Den 4 dezer is de 22ste Verjaaring der Amerikaanische Onafhanklykheid plechtig gevierd, by welke gelegenheid de publieke Ambtenaars en aanzienlyke Liederen van allerlei rang den President over dien gedenkwaardigen dag hebben gefeliciteerd, die ook te regt zo wel zyn Feest als dat der Republiek was; want, na den beroemden *Washington*, had hy het grootste deel aan de gebeurtenis, welker gedagtenis gelyk werd. Men heeft hem met eenigen grond by *Numa* vergeleken; vermits hy, even als die Wetgever, standvastig de kragtadigste en heilzaamste maatregelen werksellig gemaakt heeft ter bevordering van den welvaart en voorspoed van zyn land.

Hy heeft, des onaanzeien, ook vele bedillers, die zyne handelingen openlyk in publieke Papieren berispen; doch dit veroorzaakt hier niets kwaads, en is enkel eene vrugt der vryheid. Vraagt gy, wat de waare geest zy der twee partyen, die thans de Amerikaanen verdeelen, dan moet ik zeggen, dat dit moeilyk is te bepalen. Zy worden, waarom weet ik niet, onderscheiden in Federalisten en Republikeinen, juist even zo als de Whigs en Torys in Engeland; en beide, hoe zeer in denkbeelden over de wyze van Bestuur verschillende, zo opregtelyk verknogt aan de Bondgenootschappelyke Constitutie, als de Whigs en Torys aan de Constitutie van Engeland; en de eenvoudige Nota, met welke ik mynen Brief besluite, is de welsprekendste Verantwoording van de Amerikaanische Regeering.

In 1776 bedroeg de Amerikaanische bevolking niet boven de twee Millioenen zielen; thans is zy zes Millioenen. Omtrent veertig Millioenen Akkers Land zyn in hetzelfde tydsetek vrugtbare gemaakt en bebouwd, en de prys der Landeryn is gezeten van twee tot zes Dollars per Are, (eene Fransche maat van omtrent 26 roeden) gemiddelde begrooting. Er waren omtrent 500,000 Huizen bebouwd, thans rekent men er byna anderhalf Millioen. Het getal der Paarden, toen eene halve Millioen, is hyna met nog anderhalf Millioen vermeerderd; en dat van het Hoornvee is van één Millioen tot meer dan drie Millioenen opgeklimmen. Er waren zes Tolbruggen, thans zyn er 48. Er waren geen dertig Collegien of Academien, thans zyn er 79. De Land-Militie was nog geen 500,000 Man, thans is zy over de twee Millioenen, waar van een vierde bestendig op de been is. Onze Oorlogschepen zyn van niets tot meer dan honderd opgeklimmen, en onze Koopvaardyschepen bedekten in de laatste Jaaren alle Zeeën der Wereld. De invoer van Goederen is van elf Millioenen tot over de honderd, en de uitvoer van twee tot ook boven de honderd opgeklimmen. Er was geen Lands Inkomten, thans is het van 16 Millioen, en dat wel zonder ééne dier belastingen, die vóór de zeven laatste Jaaren plaats hadden. Eene geweldige schuld is afbetaald, en er blyft nog een groot Capitaal in de Schatkist over, bestemd tot groote en algemeen nuttige werkzaamheden.

Het contante geld, voorheen op omtrent 10 Millioenen geschat, berekent men thans op 20. Het capitaal der Bank, weleer van twee, is thans vyftig Millioenen.

Z W I T Z E R L A N D.
ST. GALL den 23 Augustus. Haare Keiz. Hoogheid de Prinses *Stephania*, Groot-Erf-Hertogin van Baden, heeft sedert eenige dagen haare verblyfsplaats genomen in onze nabuurschap, op het Eiland van *Meinau*, gelegen in het Meer van *Constance*. Men verzekert, dat de aangename ligging van deze Landstreek haar zeer behaagt, en dat zy met vermaak eenige togten op het Meer doet. H. K. H. is voornemens om eenige uitstappen in Zwitserland te doen, en men verneemt, dat zy de Fabrieken van *Ofen* gaat bezigtigen. Vervolgens zal zy zig naar de Boorden van den Rhyne begeven, alwaar men steeds verzekert, dat Z. M. de Keizer binnen kort zal aankomen.

De voornaamste Vreemdingen, die zig dit Jaar op het Feest der Herders bevonden hebben, zyn Z. K. H. de Erfprins van *Beyeren*, onder den naam van Graave van *Hellenstein*; de Graaven van *Seinsheim* en van *Baumgarten*, en de Majoor van *Washington*, het gevolg van Z. K. H. uitmakende; de Heer *d'Oly*, Minister van *Beyeren* by het Helvetische Bondgenootschap; twee Prinsfen van *Schaumburg*; twee Prinsfen van *Neuwied*; de Graaf van *Reus*; de Graaf van *Löwenstern* uit Rusland; de Graaf van *Romburg*; de Graaf *Dunadofski*, Kamerheer van den Koning van *Pruisen*; de Baronnen van *Amsfeld*, van *Cronstern*, van *Steinberg*, van *Wangenheim*, van *Poniken*, van *Gemmingen*; de Heeren van *Pauly*, Geheimraad van den Prins *Primaat*; van *Hermann*, Kantelier van den Groot-Hertog van *Baden*; van *Budberg*; *Mathieu de Montmorency*; de *la Rochefoucauld*; de *Grammont*; de *Noailles*; de *Choiseul* en de *Sabran*. Mevrouwen de *la Rochefoucauld*; de *Montmorency*; de Baronnesse van *Stael* met haar Dochter; *Mad. Lebrun*, voornaame Schilderesse van *Parys*; de Graavin van *Decken*, uit *Hanover*; de Baronnesse van *Wangenheim* en haar Dochter; Mevrouw *Dutestre*, geboren Graavin van *Hardenberg*; Mevrouw van *Amsfeld*; de Baronnesse van *Gemmingen*, enz. Men kan in 't geheel omtrent 200 Perzonen van buiten 's Lands optellen, 300 van *Zwitserland* en 4 à 5000 uit de omstreken.

DUITSCHLAND EN BYGELEGENE LANDEN.
WEENEN den 3 September. De nieuwe Finantie-Minister, Graaf *O'Donnell*, gen zeer scherpeziende en kundig Staatsman, heeft een Plan tot vermindering van het in omloop zynde Papieren Geld ontworpen, het welk by des kundigen zeer wordt goedgekeurd, en, zo als men niet twyfelt, onze gedaalde Wissel-Cours weder zal opbeuren.

Aan de onderscheiden soorten van Catoen wordt thans veel Geld verloren. De 100 pond Macedonisch Catoen loopt hier tegenwoordig op 300 Gulden in Papier, de 100 pond Kirkgats uit *Smirna* 350 à 360 Gulden. Men weet, dat eerstgemelde voor eenige Maanden op 400, en deze zelfs op den overmatigen Prys van 500 Gulden was opgejaagd. — Er zyn nog zwaare partyen Catoen over *Brody* en *Orsowa* naar her waard onder weg; noch de naarvraag naar dezelve is hier thans niet sterk.

Volgens berichten van *Trieste* en *Fiume* wil men in die streken van den kant der Engelschen eenige dreigende toebereidzelen tot Bombardeering bespand hebben. Men verwacht aldaar meerder Troepen en Geschut.

De geesdrift der jongelingschap in onze Monarchie, om zich in de Landmilitie (*Landwehr*) te doen inschryven, heeft ook by de Studenten plaats. Te *Salzburg*

hebben dezelve een byzonder Corps tot dat einde opgerigt, 't welk zich dazelyks in den Wapenhandel oefent. Volgens de Courant van *Brunn* (in *Moravien*) was by gelegenheid van het verblyf zyner Kon. Hoogheid, den Aarts-Hertog *Ferdinand*, aldaar, in eene volle Vergadering van alle Academie-Burgers, volstrekt eenparig, en onder de algemeene roeroep van *Leve de Keizer! wy gaan alle mede!* besloten, dat de gezegde Academie-Burgers gezamenlyk zich by die Militie zouden vervoegen. De Zaal der byeenkomst niet alleen, maar ook vertheiden Zy-Vertrekken en Gangen waren by die gelegenheid gestikt vol, en veele jonge Liederen moesten nog voor de Deuren en Vengsters blyven staan. De Aanspraak ter aanmoediging was gedaan door den Hoogleeraar in de Godgeleerdheid, *Dr. Schedl*. Van dit zo hartelyk besluit wierd aanstonds aan den Aarts-Hertog en den Laads-Gouverneur kennis gegeven, die zich daarop naar de Vervadering begaven, met luid gejuich ontvangen wierden, en hunne tevredenheid met de jonge Liederen te kennen gaven, gelyk deze dan ook reeds daags daaraan, in zo verre zy voor den dienst geschikt waren, wierden opgetekend, om uit dezelve de vereichte twee of drie Compagnien te vormen.

BOURDEAUX den 8 September. Zedert dat de opstand in Spanjen is uitgeborsten, en voornaamlyk zedert dat dezelve zig in de Westelyke Provincien heeft uitgebreid, is de gemeenschap met Portugal zeer moeilyk en zeldzaam geworden. Onze Huizen van Koophandel hebben schier geen tydingen van Commissionarissen, die zy in dit Ryk gezonden hebben, om er Coloniale Goederen in te kopen, en inzonderheid Kaatoen, waar van men in Portugal aanzienlyke Pakhuizen heeft. Ook heeft men geen naukeurige byzonderheden omtrent het geen in Portugal voorvalt; alleenlyk weet men, dat de Hertog van *Abrantes* (Generaal *Junos*) in de tegenwoordige omstandigheden de meest gepaste maatregels heeft genomen; hy heeft al de Troepen verzameld, welken te *Lisfabon* en in andere Steden verspreid, verzwakt waren door de Detachementen, die hy naar Spanjen had gezonden. Hy heeft ze in eenige sterke Plaatzten vereenigd, en zyn Hoofdkwartier in het Fort *St. Juliaan* genomen. De Rusfische Admiral is met hem overgeekomen om de zekerheid der Haven van *Lisfabon*, zo dat men niets te vrezen heeft noch voor de Rusfische Vloot, noch voor de Portugesche Schepen, die er zig bevinden. Het is zeker, dat er geen Engelsche Troepen te *Lisfabon* zyn; het is hun fleets gelukt, eene beweging te *Porto* te bewerken, alwaar de opstandelingen eene provisioneele Regeering hebben aangesteld. Voor het overige begrypt een ieder, dat het lot van Portugal geheellyk van dat van Spanjen zal afhangen; zodra het eene onderworpen zal zyn, zal het andere geen verderen tegenstand bieden; en men kan niet twyflen, of Spanjen zal weldra tot gehoorzaamheid zyn gebragt. De gedugte toebereidzelen zyn, ter bereiking van dit doel, gemaakt, en de Hulpvrouwen, welken Engeland gezonden heeft, zegt men, om de opstandelingen te ondersteunen, zullen derzelve neerlaag niet lange ontwyken; men twyfelt zelfs, of zy zig voor de Fransche Troepen wel zullen veronten.

Al de tydingen komen overeen wegens de gepleegde yslykheden der Spaansche opstandelingen. De grootste verdeeldheid heerscht onder hen en tuschen hunne Generaals, schoon de Committe's van opstand van elke Provincie in gemeenschap staan. De Linie, welke ons Leger tegenwoordig beslaat, strekt zig uit van *Burgos* en *Palmeira* tot *Tudela* en de Zuidelyke Grenzen van *Navarre*, en van daar door *Arragon* en *Katalonien* tot *Barcelona* en *Terragona*. De Steden *Pampelune* en *St. Sebastiaan* hebben sterke bezettingen en zyn wel voorzien van allerlei voorraad. De weg van *Bayonne* naar *Burgos* over *Vittoria* is geheel vry.

PARYS den 13 September. Gepasieerde Zondag heeft Z. K. K. M. op het Paleis der *Tuilleries* achterevolgende in een byzonder gehoor ontvangen, den Hertog de *Monteleone* en den Baron von *Brockhausen*, welke beide hunne Geloofsbriefen, de eerste als Ambassadeur des Konings van *Napels*, en de andere als gevolmagtigd Minister des Konings van *Pruisen*, aan Z. M. overhandigd hebben. Deze beide gehooringen afgelepen zynde, is by Z. M. op de gewone wyze binnengeleid het geheele Corps diplomatique, by welke gelegenheid onder anderen door den Graaf van *Tolbois*, Rusfisch Ambassadeur, aan Z. M. is voorgesteld, de Prins *Wolkowsky*, Generaal-Majoor en Aide-de-Camp Generaal van Keizer *Alexander*.

Den volgenden dag, den 12 dezer, heeft de Keizer op het Paleis van *St. Cloud* den Senaat en Corps ontvangen, welke Z. M. het navolgend, door den President en Secretarissen van gezegd Lichaam getekend Dank-Adres, aangeboden heeft:

„Sire! De Senaat heeft met diepgevoel de Boodschap van U. K. K. M. aangehoord. Hy heeft met eene levendige en eerbiedige dankbaarheid de mededeeling ontvangen welke U. M. wel aan denzelfden heeft willen doen van de verschillende verdragen betrekkellyk Spanjen, van de door de Spaansche Junta aangenomen Constitutie, en van het aan U. M. gedaan Rapport over den toestand uwer Legers in de onderscheiden gedeelten der Wereld.

„Hy heeft met eenparigheid van stemmen het Senatus-Consult aangenomen welk U. K. K. M. denzelfden heeft doen voorleggen; en honderd en zestig duizend dapperen gaan vermaagfchapt worden aan den ontfermyken roem uwer talryke en zo verschrikkellyke Legers.

„Gy gelooft, Sire, aan den Vrede van het vaste Land, maar gy wilt niet afhangen van de dwalingen en van de valsche berekeningen der vreemde Hoven; gy wilt plegtige en vrywillig toegetemde Verdragen verdedigen; de door eene Nationale Junta vryelyk bediscuteerde, aangenomen en bezworen Constitutien handhaven; de by eener wreede Anarchie verbroken, die, Spanjen met bloed en rouw overdekende, onze Grenzen bedreigt; de waare Spanjaarden van het schandelyk juk bevryden dat hen drukt; hun het geluk verzekeren van door een Broeder van U. M. geregeerd te worden; de Engelsche horden vernielen, die hunne Wapenen by de Pontjaarden van een Schrikbewind gevoegd hebben; het Fransche bloed wreken, dat op eene laage wyze vergoten is; Frankryks zekerheid en de rust onzer Nazaten waarborgen; het werk van *Lodewyk XIV.* herstellen en volkomen maken; den wensch vervullen der doorluchtigste uwer Voorgangers en byzonder van hem, die Frankryk het meest beminde; uwe onmetelyke magt uitbreiden om de rampen des Oorlogs te verminderen en om des te eerder den Vyand van het vaste Land te noodzaken tot dien Zee- en algemeenen Vrede, eenig voorwerp uwer ontwerpen, en eenig oogeblik van ware rust en waren bloei van ons Vaderland.

„De wensch van het Fransche Volk, Sire, is dezelfde als die van U. M. De Oorlog van Spanjen is staatkundig, dezelve is regtvaardig, dezelve is noodzakelyk.

„De Franschen, voor den Held dijen zy bewonderen doordrongen met die liefde, welke zy U met zulk eene groote en gepaste geestdrift hebben uitgedrukt, overal waar zy het geluk gehad hebben van U te zien, gaan met yver aan de stem van U. M. beantwoorden; en niets zal het besluit van den Senaat en van het Volk kunnen doen wankelen, om U. K. K. M. te ondersteunen, in al het geen gy gelooft te moeten ondernemen om de grootste belangen des Ryks te waarborgen.

„Dat U. K. K. M. zich verwaardige de nieuwe hulde van onzen eerbied, van onze verknouthed en van onze getrouwheid, aan te nemen.”

Het Senatus-Consultum, waar van het bovenstaande Adres melding maakt, en die met het verslag des Ministers van Oorlog in verband staat, (zie onze Courant van 1. 1. Donderdag) is van den volgenden inhoud:

Art. I. Ter beschikking van de Regeering zyn 80,000 Opgeschrevenen gesteld, welken in de Classen van 1806, 1807, 1808 en 1809, zullen opgeschreven worden, 20,000 voor elk Jaar.

II. De 80,000 Opgeschrevenen kunnen dadelijk in activen dienst gesteld worden.

III. De Opgeschrevenen van de Jaaren 1806, 1807, 1808 en 1809, welken voor de bekendmaking van dit Besluit gehuwd zullen zyn, kunnen niet tot deze 80,000 gebruikt worden.

IV. De Opgeschrevenen van de Jaaren 8, 9, 10, 11, 12, 13 en 14, die aan de opschryving voldaan hebben, en niet opgeroepen zyn om in het Leger verdedigd te worden, zyn vrygesteld, en van deze Classen zal geen nieuw aandeel gelieven worden.

V. Insgelyks zyn er 80,000 Opgeschrevenen over de Classe van 1810 ter beschikking van de Regeering gesteld geworden.

VI. Deze Opgeschrevenen zullen bestemd worden om Corps ter verdediging der Kusten te formeeren, en niet geligt kunnen worden, dan voor den 1 January aanstaande; ten minsten indien voor die tydtyd zig geen andere Mogendheden in staat van Oorlog met Frankryk stellen. In welk geval zy dadelijk zullen kunnen geligt worden.

